

Περίληψη ομιλίας κ. ΑΘ. ΣΚΟΡΔΑ

Σε μια εποχή που η γενική αρχή της ελευθερίας της Αγοράς είναι πλήρως δικαιωμένη, γίνεται συνείδηση όλων ότι για να είναι αποτελεσματική η εφαρμογή αυτής της αρχής απαιτείται η εξισορρόπηση της από μια κοινωνική απαίτηση.

Αυτή η κοινωνική απαίτηση συνίσταται αφ' ενός στη **σοβαρή και υπεύθυνη λειτουργία των θεσμών που διασφαλίζουν και ενθαρρύνουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό σε όλους τους τομείς της Αγοράς και αφ' ετέρου στην ουσιαστική διασφάλιση των δικαιωμάτων του καταναλωτή.**

Τα νέα πρότυπα ζωής και καταναλωτικής συμπεριφοράς ενισχύουν αυτή την απαίτηση. Ο πολίτης σήμερα, παύει να έχει ως κυρίαρχη ιδιότητα αυτό του *παραγωγού πλούτου* και αποκτά όλο και περισσότερο αυτή του *καταναλωτή πλούτου*. Το σύνολο και το άτομο παύουν να δίνουν σημασία στο πώς και που παράγεται ο πλούτος και δίνουν έμφαση στο πώς και που καταναλώνεται. Έτσι, αυτή η ανάδειξη της καταναλωτικής πλευράς του πολίτη οδηγεί – όλο και πιο συχνά, όλο και πιο εμφατικά – τη συζήτηση γύρω από τον σεβασμό των δικαιωμάτων του καταναλωτή.

Ειδικότερα στον τομέα των τροφίμων, έναν τομέα που καλύπτει μια από τις πλέον στοιχειώδεις ανάγκες του ατόμου, η έμφαση αυτή είναι ακόμα πιο ισχυρή. Καθώς τις τελευταίες δεκαετίες βελτιώνεται ραγδαία η οικονομική κατάσταση του Έλληνα πολίτη, αλλάζει και η διατροφική του συμπεριφορά. Στην εξέλιξη αυτή όμως, συνέβαλλαν και μια σειρά άλλων παραγόντων, όπως η αλλαγή του τρόπου ζωής και εργασίας, με την έλλειψη ελεύθερου χρόνου και την εργασία και των δύο συζύγων. Έτσι, μέσα σε λιγότερο από μισό αιώνα η παραδοσιακή μεσογειακή διατροφή έδωσε σε μεγάλο βαθμό τη θέση της σε μια διατροφή που έχει χαρακτηριστικά κοινά με όλες τις βιομηχανικές χώρες, ενώ το «γρήγορο» και εύκολα μαγειρεμένο φαγητό αντικατέστησε τις σύνθετες παραδοσιακές συνταγές του ελληνικού νοικοκυριού.

Επίσης, η κατανάλωση προϊόντων που είχαν παραχθεί στο σπίτι στα πλαίσια της τυπικής οικιακής οικονομίας ή είχαν αγοραστεί από ένα συγκεκριμένο και γνωστό προμηθευτή, «το γείτονα», μπακάλη, γεωργό, κτηνοτρόφο ή ψαρά που εξυπηρετούσε μια μικρή τοπική Αγορά, έδωσε τη θέση της στην κατανάλωση προϊόντων που προέρχονται συνήθως από παραγωγούς και εταιρείες που μπορεί να δραστηριοποιούνται στο σύνολο της χώρας ή και του κόσμου.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές, οι ανάγκες και οι απαιτήσεις του καταναλωτή τροποποιήθηκαν αναλόγως. Το μικρό εύρος της αγοράς του προμηθευτή καθιστούσε ιδιαίτερα ισχυρή την εξάρτηση από τον κάθε μεμονωμένο καταναλωτή, ενώ η αίσθηση της κοινωνικής του ευθύνης ήταν ιδιαίτερα ισχυρή σε μια κλειστή κοινωνία. Ο γνωστός και γείτονας προμηθευτής μπορούσε να εγγυηθεί στον αγοραστή για την καλή ποιότητα των προϊόντων του μόνο με την προσωπική του διαβεβαίωση. Έτσι ήταν ιδιαίτερα κρίσιμη η

προσωπική του προσπάθεια να προσφέρει «καλό» προϊόν. Όμως, από την άλλη πλευρά, η απουσία υποδομής αλλά και η έλλειψη εκπαίδευσης και ενημέρωσης τόσο των προμηθευτών όσο και των καταναλωτών έκανε αδύνατη τις περισσότερες φορές την προσφορά οποιασδήποτε εγγύησης σε θέματα π.χ. υγιεινής και ασφάλειας.

Σήμερα, η διεθνοποίηση των αγορών και η εξέλιξη των μεταφορών έχει επιτρέψει τη διακίνηση των τροφίμων από τη μια άκρη του κόσμου στην άλλη στον ελάχιστο δυνατό χρόνο. Έτσι, ο καταναλωτής επειδή δεν γνωρίζει τον παραγωγό των προϊόντων που καταναλώνει και προκειμένου να αντιμετωπίσει αυτή την έλλειψη πληροφόρησης σε προσωπικό επίπεδο, έχει όλο και μεγαλύτερες απαιτήσεις στον τομέα της διασφάλισης της ποιότητας των προϊόντων που καταναλώνει, ιδιαίτερα δε των τροφίμων.

Κρίσιμο στοιχείο στην ενίσχυση αυτού του «νέου» τύπου καταναλωτή είναι η συνεχής ενημέρωση.

Ο ενημερωμένος καταναλωτής απαιτεί όλο και περισσότερο συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις για την ποιότητα των τροφίμων του. Ανησυχεί όλο και περισσότερο για το περιεχόμενο αυτού που φτάνει στο τραπέζι του, για τις συνθήκες παρασκευής, συσκευασίας, αποθήκευσης και μεταφοράς. Πιέζει για την ύπαρξη διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής και διάθεσης του προϊόντος και επιμένει στη διαρκή βελτίωσή τους.

Κατανοεί και επιβραβεύει τη συνεπή επιχειρηματική και εμπορική δραστηριότητα που δείχνει έμπρακτα – με τα ποιοτικά της προϊόντα – το σεβασμό της προς αυτόν. Αντιλαμβάνεται, και επικροτεί με την καταναλωτική του συμπεριφορά, το διαπιστευμένο και – βέβαια – το δίκαια τιμολογημένο προϊόν. Είναι ο ίδιος ο ενημερωμένος καταναλωτής, η εποπτεύουσα αρχή της αγοράς, αποβάλλοντας με τη συμπεριφορά του όσους παραβιάζουν το νόμο και τις προδιαγραφές ποιότητας και ασφάλειας.

Ο ενημερωμένος και εκπαιδευμένος καταναλωτής, μέσα από μια αξιολογική διαδικασία, είναι σε θέση να επιλέξει τη συνεργασία με τις επιχειρήσεις εκείνες που σέβονται τις ανάγκες του και τα δικαιώματά του και να αντιδράσει σε πρακτικές που θίγουν τα συμφέροντά του.

Ο ενημερωμένος και εκπαιδευμένος καταναλωτής είναι όλο και περισσότερο ο στόχος της ποιοτικής επιχείρησης. Είναι όμως ταυτόχρονα ο στόχος και η υποχρέωση της Πολιτείας. Η ευαισθητοποίηση και η ανησυχία του καταναλωτικού κοινού για θέματα τροφίμων ενισχύθηκε από γεγονότα όπως η ασθένεια των τρελών αγελάδων και το θέμα των διοξινών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με τη συμφωνία των κρατών – μελών προχωράει στην υιοθέτηση όλο και πιο αυστηρών κανόνων στα θέματα των τροφίμων. Ειδικότερα στο κρέας, η διαδικασία της «ιχνηλάτησης», δηλαδή της διαδρομής του ζώου από τους γονείς και τη μέρα γέννησης τους, μέχρι τη σφαγή και την επεξεργασία τους, με στοιχεία σχετικά με τη

διατροφή, τους κτηνιατρικούς ελέγχους κλπ., αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα που ενισχύει και διασφαλίζει όχι μόνο τον καταναλωτή αλλά και τον επιχειρηματία ο οποίος επεξεργάζεται και προμηθεύει την αγορά με προϊόντα κρέατος. Ο επιχειρηματίας έχει πραγματοποιήσει μια σημαντική επένδυση και – προκειμένου να την διασφαλίσει από κάθε κίνδυνο ή ευθύνη – δικαιούται να γνωρίζει την ποιότητα των πρώτων υλών που επεξεργάζεται και διαθέτει στην αγορά.

Η Πολιτεία από την πλευρά της έχει την υποχρέωση να υποστηρίζει ενεργά μια πολιτική ποιότητας, μέσω της οποίας θα διασφαλίζει τόσο στους προμηθευτές όσο και στους καταναλωτές υψηλό επίπεδο ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων. **Υλοποιούμε τις προγραμματικές μας δεσμεύσεις με ενίσχυση των επενδύσεων που προάγουν την ποιότητα και την πιστοποίηση των επιχειρήσεων και με ουσιαστική άσκηση του εποπτικού και ελεγκτικού της ρόλου της Πολιτείας.**

Είναι πεποίθηση δική μου και του συνόλου της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ότι ο Έλληνας επιχειρηματίας αντιλαμβάνεται τις νέες αυτές συνθήκες και έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις του σύγχρονου καταναλωτή.

Ως Γενικός Γραμματέας Καταναλωτή θέλω να σας καλέσω να συμμετάσχετε ενεργά σε αυτή την προσπάθεια.

Με τα λόγια αυτά θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση που μου απευθύνετε και να ευχηθώ καλή επιτυχία στην ημερίδα σας.